

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

Nr.06/1-7276
din.31.10.2019

Centrul Național Anticorupție

Prin prezenta, comunicăm că Ministerul Economiei și Infrastructurii a elaborat și remite spre expertiza anticorupție proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național (numărul unic:549/MEI/2019).

Ministru

Vadim BRÎNZAN

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

cu privire la aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național.

PRIM-MINISTRU

Maia SANDU

Contrasemnează:

Ministrul economiei și infrastructurii

Vadim BRÎNZAN

Ministrul finanțelor

Natalia Gavrilița

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. j) și alin. (3), art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. - Se declară de utilitate publică lucrările de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național.

Art. 2. - Obiecte ale exproprierii sunt bunurile imobile proprietate privată, amplasate în mun. Chișinău com. Stăuceni, sat. Stăuceni, cu numerele cadastrale 3153213016, 3153213016.01, 3153213017, 3153213018, 3153213019, 3153213020, 3153213021, 3153213023, 3153213023.01, 3153213025, 3153213026, 3153213028, 3153213029, 3153213030, 3153213031, 3153213036, 3153213036.01, 3153213045, 3153213046, 3153213047, 3153213015, 3153213008, 3153213013, 3153213035, 3153213012 necesare pentru construcția, amenajarea și acces la complexul arenei polivalente de interes național.

Art. 3. - Guvernul își asumă responsabilitatea de a întreprinde, în numele statului, măsurile necesare pentru exproprierea bunurilor imobile menționate la art. 2, situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică de interes național menționate la art.1.

Art. 4. - Plata despăgubirilor pentru exproprierea bunurilor imobile (terenurilor și clădirilor) menționate la art. 2 se va efectua de către Guvern din mijloacele alocate de la bugetul de stat.

Art. 5. - La data intrării în vigoare a prezentei legi se instituie interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere conform art.2, exceptând transmiterea respectivelor bunuri imobile în proprietatea statului.

Art.6. Guvernul va asigura notarea interdicției de înstrăinare a obiectelor exproprierii în Registrul bunurilor imobile.

Art.7. Guvernul va asigura înregistrarea gratuită a dreptului de proprietate ale statului asupra bunurilor imobile indicate la art.2.

Art.8. Controlul asupra executării prezentei legi se pune în sarcina Guvernului.

Art.9. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării sale în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului Zinaida GRECEANÎI

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Economiei și Infrastructurii

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național, a fost elaborat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii în baza propunerii Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național.

Proiectul Hotărârii Guvernului a fost inițiat pentru a asigura complexul arena polivalentă de interes național cu căile necesare de acces și ieșire, pentru a respecta normele de siguranță, prevăzute de legislația în vigoare pentru un complex cultural, proiectat pentru desfășurarea evenimentelor cu un număr de vizitatori de aproximativ 6.000 persoane și pentru a permite dezvoltarea corectă și utilă a zonei. În procesul de realizare a proiectului au fost depistate un șir de terenuri, pe teritoriul administrativ al com. Stăuceni, situate în adiacența terenului destinat arenei polivalente de interes național.

Este de menționat că pentru arena polivalentă de interes național s-au realizat mai multe acțiuni, precum modificarea statutului juridic, eliberarea actelor permise pentru elaborarea documentației de proiect și executarea lucrărilor de construcție.

În urma examinării de către Comisia de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național s-a dovedit faptul că acțiunile realizate pe terenurile adiacente construcției arenei polivalente precum modificarea statutului juridic din teren agricol (grădini) în teren pentru construcții și eliberarea actelor permise pentru lucrări de construcție s-au realizat ilicit cu încălcarea Planului urbanistic general și Regulamentul local de urbanism al mun. Chișinău, Planului urbanistic general al com. Stăuceni, reglementărilor tehnice și urbanistice în vigoare cu ignorarea liniilor roșii ale magistralei de interes urban - str. Bucovina.

Este foarte important că în Planul urbanistic general și Regulamentul local de urbanism al mun. Chișinău, elaborate și aprobate în perioada 2006-2008, teritoriile adiacente str. Bucovina, indiferent de unitatea administrativ-teritorială în care sunt amplasate, au fost examinate sub aspectul integrării într-o structură urbanistică unică, care prevede:

- a) Destinația funcțională a terenurilor, tipul construcțiilor și codul urbanistic „D” (dezvoltare), fiind delicat în rezultatul elaborării planurilor urbanistice zonale;
- b) Utilizarea str. Bucovina în calitate de porțiune a centurii doi a structurii radial-concentrice de transport a capitalei, care pe acest segment va uni sectoarele Ciocana, Râșcani, Poșta Veche și Buiucani și va avea parametri tehnici corespunzători magistralei de interes urban cu distanța minimă în liniile roșii - 60,0 m;
- c) Finalizarea nodului rutier denivelat conform unui proiect care va prevedea continuitatea circulației în toate direcțiile, inclusiv reieșind din opțiunea realizării unui sistem dezvoltat de circulație a transportului public urban;
- d) Păstrarea, în limitele liniilor roșii a coridoarelor pentru pozarea comunicațiilor magistrale tehnico-edilitare;

<p>e) Folosirea spațiului deschis, unicat și dezvoltat rutier, format la intersecția str. Calea Orheiului și str. Bucovina pentru amplasarea unor obiecte de importanță națională cu o concentrare antropogenă semnificativă.</p> <p>Adițional, este de menționat că terenurile adiacente arenei polivalente se află pe un relief accidentat, cu condiții geotehnice convențional favorabile pentru construcții, care dictează un șir de măsuri tehnice de consolidare în scopul valorificării ulterioare sub amenajări aferente sistemului de circulație auto.</p> <p>În cazul în care situația creată nu va suferi schimbări, consecințele negative pot fi grupate în următoarele categorii:</p> <p><u>De ordin urbanistic:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nu se vor respecta liniile roșii ale str. Bucovina, făcând imposibile acțiunile de amenajare a spațiului între acestea; 2. Nu se va putea realiza completamente intersecția denivelată, destinată să asigure continuitatea și securitatea circulației; 3. Nu se va putea constitui ansamblul urbanistico-arhitectural, generat de complexul „Chișinău Arena” <p><u>De ordin tehnic:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nu se vor asigura parametrii tehnici și indicii intensității traficului specifici pentru magistrale de interes urban, care concomitent va avea funcția de porțiune a centurii doi a structurii de transport a capitalei; 2. Nu va exista spațiu pentru pozarea rețelelor magistrale tehnico-edilitare necesare pentru dezvoltarea ulterioară a teritoriilor din această zonă, integrate în Planul urbanistic general și Regulamentul local de urbanism ale or. Chișinău și com. Stăuceni. <p><u>De ordin securitate umană:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nu se va asigura evacuarea momentană a spectatorilor, vizitatorilor, personalului de serviciu la finalul manifestărilor cultural-sportive sau în cazul unor avarii tehnogene; 2. Nu se va putea organiza circulația continuă a transportului public urban.
<p>3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene</p> <p>Nu este necesar</p>
<p>4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi</p> <p>Prin promovarea proiectului în cauză se propune declararea de utilitate publică a lucrărilor de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național și exproprierea unor bunuri imobile proprietatea privată necesare pentru executarea lucrărilor menționate</p>
<p>5. Fundamentarea economico-financiară</p> <p>Realizarea proiectului Hotărârii Guvernului implică cheltuieli financiare necesare punerii în aplicare a procesului de expropriere, care va avea loc în urma negocierilor de către Comisia de expropriere cu proprietarii de bunuri imobile.</p> <p>Cheltuielile suportate în legătură cu despăgubirea proprietarilor bunurilor imobile se justifică prin impactul social și economic realizat în urma efectuării lucrărilor de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național, precum și prin faptul trecerii bunurilor imobile expropriate în proprietatea statului.</p> <p>Necesar de menționat că, potrivit prevederilor art.15 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999, [...](3) la calcularea quantumului despăgubirii, comisia de experți și instanța de judecată vor ține cont de prețul la care se vînd imobilele și drepturile de același fel în teritoriul respectiv, la data întocmirii actului de expertiză, precum și de prejudiciile aduse proprietarului sau, după caz, titularilor de alte drepturi reale, luînd în considerare și dovezile prezentate de aceștia. Concomitent, (5) în cazul exproprierii de teren, quantumul despăgubirii nu trebuie să fie mai mic decît prețul normativ stabilit în baza tarifelor prevăzute de legislație].</p> <p>În context, menționăm că prețul normativ al terenurilor propuse spre expropriere, calculat conform prevederilor Legii privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului, constituie</p>

de cca 2, 00 mln lei. Se preconizează ca cheltuieli necesare pentru exproprierea urmează a fi efectuate în anul 2020. Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20.07.2006, astfel nu este necesară examinarea acestuia de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul dat a fost elaborat cu respectarea cadrului legal existent
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat la site-ul Ministerului Economiei și Infrastructurii și ulterior transmis spre avizare în modul stabilit
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Nu este necesar
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul va fi supus expertizei
11. Constatările altor expertize
Nu este necesar

**Ministrul economiei
și infrastructurii**

Vadim BRÎNZAN

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul

Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente de interes național

(denumirea proiectului)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
Ministerul Finanțelor (scr.11/1-03/1563/946 din 17.10.2019)	<p>Potrivit extraselor din Registrul bunurilor imobile al I.P. „Agenția Servicii Publice”, bunurile imobile, reflectate la art. 2 din proiectul de lege, cu numerele cadastrale 3153213.016; 3153213.020; 3153213.036 sunt terenuri cu modul de folosință „grădină”, spre deosebire de celelalte terenuri cu modul de folosință „pentru construcții”. Respectiv, pentru efectuarea lucrărilor de construcție, amenajare și acces la complexul arenei polivalente, se propune examinarea posibilității prin proiectul legii în cauză de a modifica destinația terenurilor din modul de folosință „grădină” în „pentru construcții”.</p>	<p>În conformitate cu prevederile pct.22 și pct.28 Hotărârea Guvernului nr.1170/2016, [...] schimbarea destinației terenurilor se efectuează prin Hotărârea de Guvern, care se elaborează de către Agenția Relații Funciar și Cadastru. Prin urmare după adoptarea legii, va fi elaborat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la implementarea unor măsuri pentru exproprierea bunurilor imobile (terenurilor) respective, în care va fi prevăzută schimbarea destinației acestora.</p> <p>Se acceptă, s-a completat.</p>
	<p>Totodată, propunem completarea proiectului de lege cu un punct care să prevadă realizarea controlului asupra executării legii, prin numirea unei autorități publice centrale responsabile în acest sens.</p> <p>Suplimentar remarcăm că, potrivit art. 4 din proiectul legii, despăgubirile pentru exproprierea bunurilor imobile se vor achita din contul mijloacelor bugetului de stat. Însă, Notă informativă la proiectul hotărârii nu conține informația privind costurile estimative a despăgubirilor pentru proprietarii terenurilor, precum și alte cheltuieli aferente exproprierii bunurilor imobile.</p> <p>Concomitent, în proiectul legii nu este indicat expres în ce an Guvernul urmează să aloce mijloace financiare necesare pentru exproprierea terenurilor. E de menționat că, în bugetul de stat pentru anul 2019 întru plata despăgubirilor proprietarilor terenurilor mijloace financiare nu sunt preconizate, iar la etapa elaborării proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2020 subiectul nominalizat nu a fost abordat.</p> <p>În acest context, în prezent urmează a fi evaluat costul de realizare al proiectului legii și determinat anul în care vor fi alocate mijloace financiare din bugetul de stat.</p>	<p>Se acceptă, Nota informativă a fost completată.</p>
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Lipsa de obiecții și propuneri	

(scr.08/5-09/5620 din 09.10.2019)		
Agencia Servicii Publice (01/6025 din 18.10.2019)	La art.6 din proiectul legii, textul "(prin intabulare și/sau notare)" urmează a fi exclus, or Codul civil modernizat nu mai conține noțiunea "intabulare". Totodată, potrivit art.421, 446 alin.(1) din Codul civil, drepturile reale, precum este dreptul de proprietate, se înregistrează în registrul bunurilor imobile.	Se acceptă, s-a modificat
Ministerul Justiției (scr.nr.04/10208 din 21.10.2019)	Considerăm că fundamentarea economico-financiară este expusă în mod insuficient, prin neindicarea sumei estimative a cheltuielilor care urmează să fie suportate din bugetul statului. Astfel, o cheltuială bugetară urmează a fi aprobată doar după efectuarea unei analize economice detaliate, cu evaluarea repercusiunilor asupra bugetului public național și după identificarea mijloacelor bugetare în vederea menținerii echilibrului bugetar stabilit (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții Constituționale nr. 6/2014 pentru controlul constituționalității Legii nr. 199 din 12 iulie 2013 privind scutirea de plata unor impozite, contribuții, prime și defalcări, precum și privind anularea majorărilor de întârziere și a amenzilor aferente acestora, §66). Prin urmare, nota informativă urmează a fi completată cu informația privind cheltuielile estimate și sursa de finanțare a acestora.	Se acceptă. Nota informativă a fost completată.
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (scr.nr.05-07/3793 din 22.10.2019)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Agencia Proprietății Publice (scr.12-04-4151 din 08.10.2019)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Primăria mun.Chișinău (scr.06-106/6191 din 10.10.2019)	Pornind de la prevederile art. 194 și art. 198 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, VA comunicăm. Primăria municipiului Chișinău susține acțiunile Guvernului Republicii Moldova în vederea asigurării complexului Arena Polivalentă de interes Național cu infrastructură modernă, în scopul creării unui complex arhitectural artistic bine determinat, accesibil și prietenos pentru locuitorii și vizitatorii Chișinăului. Terenurile specificate în proiectul de Lege (cu excepția terenului cu numărul cadastral 3153213047, care nu a fost regăsit în versiunea electronică a Registrului bunurilor imobile), în prezent sunt terenuri cu destinația pentru construcții și grădini, amplasate în limitele administrative ale UAT Stăuceni care, anterior, au fost parte componentă ale elementelor constructive ale fostei ул.Компьютерная: rambleu, debleu, fâgii de înverzire și trotuare. Menționăm, că în proiectul de Lege nu au fost regăsite terenuri din partea cartierului locativ Calea Orheiului - str. Bucovina, adiacent străzii Bucovina, necesare pentru proiectarea și construcția rețelelor inginerești pentru obiectivul Arena Polivalentă. Aceste terenuri pot fi identificate în baza documentației de proiect pentru obiectivul în cauză. Având în vedere cele expuse, se propune ca până la inițierea procedurii de expropriere să fie examinată posibilitatea restituirii acestor terenuri în domeniul public, pornind de la prevederile Legii nr. 121/2007. Concomitent, se propune ca acțiunile ce urmează, să, fie	Se acceptă, proiectul a fost completat, prin includerea terenurilor menționate

	întreprinse de către Autoritățile publice centrale să fie orientate spre crearea unei parcele integrale, constituind din parcelele ce urmează să fie expropriate și parcela străzii Bucovina, în limitele hotarelor UAT Stăuceni și UAT Chișinău (fără număr cadastral, conform datelor din Registrul bunurilor imobile și Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor) cu clasarea acestui teren pe domeniul public și destinația drum public.	
Centrul Național Anticorupție (scr.06/2-5485 din 13.09.2019		

**Ministrul economiei
și infrastructurii**

Vadim BRÎNZAN